

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice štov. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisni se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 94.

V Ljubljani v ponedeljek, 27. aprila 1885.

Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

Z majem 1885 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	„ 5.—
„ četrt leta	„ 2-50
„ en mesec	„ —85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	„ 3.—
„ četrt leta	„ 1-50
„ mesec	„ —50

za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Svojim protivnikom v zadevi dolenjske železnice.

Zadeva dolenjske železnice mi je bila uže od nekdanj posebno pri srcu, kajti prejasna je njena korist za vso kranjsko deželo. Z najboljšimi nameni jel sem se baviti s težavnim tem vprašanjem in upal sem, da vstrežem svojim rojakom, ako jih opozorim na razna sredstva, ki bi nas po mojem prepričanji prej dovedla do zaželjenega cilja. Nikdar pa nisem mislil, da se bode moja dobra volja od neke strani tako tolmačila, da se bodo moje besede tako razlagale, tako zlobno, kakor so storili zadnje dni moji nasprotniki.

Kedo bi bil pač bolj vesel nego jaz, ko bi država sama prevzela gradenje dolenjske proge, kateri rodoljub bi se z obema rokama radostno

ne poprijel take ponudbe! A dejanske razmere so danes našim upom neugodne in žalibog skoro ni misliti, da bi vlada sama napravila nam dolensko železnico. Imel sem dostikrat priliko, na kompetentnem mestu čuti, da mora dežela tudi nekaj žrtvovati za progo, ako jo hoče imeti. Bog zna, kedaj bi se stvar brez naše pomoči spravila v tek; takrat morebiti, ko bode za uboge pokrajine uže prepozno!

Prepričan, da moramo s temi razmerami računati — sem uže pred šestimi meseci v javni seji deželnega zbora izrazil svoje nazore v tem smislu. Besede moje so bile sprejete z živahnim odobravanjem vse zbornice. Takrat sem rekel: Jaz računam tedaj najprej na državno podporo. Potem mislim, da bode tudi prvi denarni zavod dežele kranjske, kranjska hranilnica, svojo dolžnost storila nasproti tako eminentno domoljubnemu podjetju. Ne pričakujem sicer, da bi hranilnica tu zopet skazala ono potratno radodarnost, katero je na primer takrat bila obelodanila, ko je ona na troške svojega rezervnega zaklada monumentalno stavbo dozidala ljubljanski realki — vendar pa mislim, da ima ravno v tem slučaju kranjska hranilnica jako ugodno priliko, dokazati, da se v istini zanima za vitalne deželne koristi.

Ljubljansko mesto bode tudi podpiralo — uverjen sem — to podjetje, od katerega bo ravno glavno mesto vojvodine kranjske največ dobička imelo poleg Dolenjske; kajti lahko rečem, da bode Ljubljana še le potem postala prava stolica naše dežele, ako jo bode železni tir vezal z Metliko in Črnomljem.

Posamezniki bodejo se tudi potrudili; uže lastna korist, lastni interes jih bo nagibal k temu. Dolenjske občine bodo storile svojo dolž-

nost navzlic svoji revščini, zemljišče se bode večinoma ali zastonj, ali jako po ceni odstopilo, in tako tudi ekspropriacija, razlastitev, ne bode stala Bog zna kakih svot.

In tedaj smemo pričakovati, da bode vender mogoče skupaj spraviti te potrebne troške. (Glej stenogr. zapisnik kranjskega dež. zbora z dne 10. oktobra 1884.)

Vsak nepristranski opazovalec pa mi mora pritrčiti, da se moje tedanje umovanje do pičice vjema z izpeljavami, objavljenimi v „Ljubljanskem Listu.“ In takrat se ni nihče oglasil proti mojim razlogom, nikdo ni pobijal nasvetovane deželne podpore, temveč burna pohvala donela mi je iz ust vseh čestitih poslancev. Sedaj pa toliko hrupa, toliko začudenja deloma iz istega tabora.

Takrat je delila moje nazore vsa zbornica. Dokaz temu je jednoglasno sprejet nasvet gospodarskega odseka, glaseč se:

„Gledé na to, da je glavna železnica iz Ljubljane v Novo Mesto doli do ogrsko-hrvatsko-dalmatinskih železnic sedaj nedosegljiva, je delati na to, da se gradijo lokalne železnice na Dolenjskem, ter je v to svrhu voliti izvrševalni odsek peterih udov, katerega naloga je, poizvedeti razne črte, potem dotične troške in doneske udeležencev, ter za vsak slučaj posebej železničnemu odboru poročati.“

Iz navedenih podatkov je pač razvidno, da si niso naši deželni poslanci z menoj vred delali nikacij praznih upov. Poznali so razmere in zato so sklepali v istem zmislu, kakor sem jim govoril tedaj in kakor sem zadnje čase pisal v „Ljubljanskem Listu.“ Da sem pravo zadel, uvideli bodo moji rojaki tudi iz odgovora, ki ga je minoli teden trgovinski minister baron Pino kranjski deputa-

Listek.

Prisega po smrti veljavna.

(Konec.)

Nikdo ne vé, kako se je žalibog zgodilo, da se je takoj pri prvem strelu cev pri puški razletela in je puškarju g. Leitholdu desno roko razdrobila. Sto in sto pušek je uže sam poskušal, katerih nobena ni bila s tisto skrbljivostjo izdelana, kakor ravno ta. Roka je bila po polnem zdrobljena in so mu jo morali pri rani odrezati; kljubu temu še ni gotovo, če bo obžalovanja vredni mojster pri življenji ostal.“

Čudovita pa je bila duševna moč, s katero je prenašal nesrečo in grozne bolečine. Druzega ni potožil, probudivši se iz omedlevice, kakor: „Je uže prav, za roko me je zgrabil, s katero sem prisegel.“ Te besede so nam tudi njegovim lastnim ljudem ravno tako po polnem nerazumljive, kakor nam je nenavadna njegova globoka žalost in molčenost, sicer vedno veselega moža.“

Časnik se mi je zdrsnil iz rok; meni ptujcu daleč od onega kraja ni prav nič nerazumljivega! Koliko je imel zopet moj duh premišljevanja! Čez nekoliko dni sporočili so mi smrt Leitholdovo.

Dolgo časa se nisem mogel pretresljivih novic znebiti; večkrat sem se uže celó namenil nesrečnega Evalda obiskati. Človek pa sčasoma vendar le na vse pozabi.

Sto in sto družih zadev obrnilo mi je pozornost čisto na druge reči. Ob Veliki noči sem se pa tudi še na drugo vseučilišče preselil. Vsled raznih razvedrevanj, študij, poskušanj in službenih opravil, pozabil sem s časoma uže skoro po polnem na šumeči borovec, na nočni sprehod in na osebe, ki so bile ondi prizadete.

Leta in leta so minule. Služba me je pripeljala v blaznico na L. Ravnatelj in vodja ondi, dr. S., s katerim sva se uže od prej poznala, pripovedoval mi je pri čaši vina o raznovrstnih svojih bolnikih; med drugimi omenjal je tudi nekega graščaka, ki je uže mnogo let tukaj in nima náde, da bi se pozdravil. Čisto miren in tih človek je;

le tu pa tam se strese pred domišljeno prikaznijo, pri tem pa mrmra besede, katerih živ krst ne razume. Ako silim z vprašanji vanj, prične mi besniti in tedaj mrmra na pol razumljive besede: „Prisega — da — pač! — spönil jo je! — O spravi se, spravi! — strašan si mi!“ na kar se vedno nezavesten zgrudi. Vsi poskusi, da bi kaj več povedal, so zastonj.

Komaj sem si sopsti upal, tako sem poslušal. „Ime mu je?“ vprašam jako radoveden.

„Evald!“

„Evald torej res!“ vskliknem v srcu žaljen.

„Ali ga poznaš?“

„Poznal sem ga v prejšnjih letih! Ali bi ga ne mogel videti in govoriti z njim?“

„Vidiš ga pač lahko, če ti je drago, saj je navadno na vrtu o tem času. Če boš pa govoriti zamogel z njim je pa drugo vprašanje, kajti z nobenim človekom ti ne spregovori besedice.“

Šla sva. V bukovem drevoredu pride nama starček nasproti, katerega bi svoj živ dan ne bil za Evalda spoznal, če bi me ne bil ravnatelj nanj opozoril. Mraz me je spreletel, ko sem vpognjeno,

ciji, katera ga je obiskala v zadevi dolenske železnice. Minister — gotovo najbolj kompetentna oseba v tej zadevi — je rekel gospodom (glej „Novice“, štev. 16. dne 22. aprila 1885), „da se mora pred vsem dobra volja za železnico v mejah gospodarske zmožnosti izraziti najprej od strani dotičnega kraja in dežele, potem bo vsaj on rad storil, kar je v njegovi moči.“

Citatelj bode sedaj pač prepričan, kak je dejanski položaj. Vsled njega nikdar nisem tajil, da imam malo ali prav nobene nade, da bode država zgolj na svoj račun hotela zidati železnično črto; istega mnenja so bili vedno — kakor sem ravno dokazal — vsi gg. deželni poslanci.

Sedaj pa so nekateri krogi na videz jako neprijetno iznenadjeni, ko sem vnovič obelodanil svoje, nekaj tako pohvalno sprejete nasvete glede gradnja dolenske proge; delajo se, kakor bi bili čuli Bog zna kaj novega, nezaslišanega, ter se rogajo Dolenjcem, da sem rekel: „Ako hočete železnico dobiti, zidajte si jo sami!“

Na to zlobno podtikanje pač ne morem drugega odgovarjati, nego da se sklicujem na lastne, jasne besede. Kje za Boga, sem vendar terjal, naj dežela ali celo siromašna Dolenjska sama si nabere potrebni kapital in podari potrebno zemljišče? Kolikrat in s kakimi izrazi vam treba razložiti kako misel, da je ne boste napačno razumevali ali ji drugega pomena podtikali? O Dolenjcih zahteval sem le, da kolikor mogoče pospešujejo razlastitev zemljišča za novo železnico. Kedo bode pač hotel od ubozega posestnika, da žrtvuje zastonj svojo njivo, med tem ko bi njegov morebiti premožnejši sosed užival od železnice iste koristi, a ne bi dal prsti zemlje, ker progga slučajno zadene sosedovo njivo?

Jaz nisem svetoval, da naj privatni ljudje dajo svoja zemljišča, pač pa sem imel v mislih cele občine in okraje. Saj je — žalibog — toliko zapuščenega in neplodnega občinskega sveta — pašnikov itd. med Savo in Kolpo, ki bi ga dotične korporacije brez zdatne škode zamogle žrtvovati skupnemu namenu, ali vsaj za male svote prepustiti. S tem bi veliko olajšali razsvojitev in v tem zmislu nasvetoval sem lokalne odbore!

Da sem pa v prvi vrsti pričakoval in še pričakujem najizdatnejše podpore od države, od kranjske hranilnice, od ljubljanskega mesta in deželnega zastopa, od posameznih veleposestnikov (knez Auersperg!) in konečno še le od bolje situiranih občin, katerim se bode imetje izredno pomnožilo vsled boljšega občila — temu so dokazi gori navedene besede iz mojega govora v deželnem zboru, to spričuje moj članek v „Ljublj. Listu“.

Z malimi, našim razmeram primernimi žrtvami bi pokazali dobro voljo, z njo pa si pridobili naklonjenost vlade in obeh zbornic, ki bi

oslobelo postavu pred saboj videl; lase bele kot sneg, glava se mu je pa na prsi obesila.

„Gospod Ewald, star znanec vas išče!“ nagovori ga zdravnik.

Ewald upre svoje velike zblojene oči vanj, ne da bi se bil za mé le količkaj zmenil.

V srce se mi je usmilil; prijel sem ga za roko in rekel: „Dragi Ewald, ali me res več ne poznate?“

Glas moj pretresel ga je po celem životu; rudečica razlila se mu je po velem lici; oči upre vame; z roko se pogladi po čelu, globoko zdihne na to pa se strašno zasmeha in s krokajočim glasom pristavi: „prisega — prisega! — — spolnil jo je! — — ondi glej ga! — — proč, proč! — domu, domu! — S silo potisne naji oba na stran in zbeži.

Zopet me je mrz po celem životu spreletel. „Zdi se mi, da me je spoznal!“ rečem zdravniku.

„Jaz mislim, da ne; morda se mu je ukradla le kaka senca s prejšnjih spominov.“

„Če bi zamogel kaj več z njim govoriti?“

pač uvidele, kako nujna mora uže biti potreba železnic, ako dežela sama kljub obče znani béd rada po svojih — če tudi skromnih — močeh pospešuje zidanje. Tu velja stari pregovor: Pomagaj si sam, ako hočeš, da ti drugi pomagajo!

Zahteval sem tudi od dolenskih interesentov, od deželnega zbora in družih veljavnih korporacij, da aproksimativno določujejo tovarne kolikovine — delo, ki pač nikogar ne veže, nikogar ne obremenuje.

Finančni načrt dolenske železnice si predstavljam tako, da bode država prevzela temeljne akcije (Stammactien), interesenti vkup bodo med seboj razdelili delnice druge vrste (na pr. Secondantheilscheine), ostale potrebščine pa se bodo pokrile s prioriteta, katerih dan danes vendar ni težko spečati med podjetnimi kapitalisti.

To so bili moji nazori, ki sem jih izgovoril v deželnem zboru in pozneje ponavljal v slovenskem dnevniku. Prvič občna hvala, drugič za isto stvar velika srditost in predrzno zavijanje jasnih mojih besed! Mogoče, da nam znamenite besede poslanca dr. Papeža nekoliko razsvetijo to zastavico. Gospod doktor je namreč dejal, govoreč v deželnem zboru o dolenski železnici: „Bil sem pred kratkim na Dolenjskem in slišal, da se je razširila vznemirljiva vèst, da nekateri merodajni gospodje, kateri so v javnem prav vneti za železnico — jaz nečem imen povedati — se protivijo v važnih krogih železnici iz raznih razlogov in še celo zato, ker bi, kakor pravijo, vinska cena na drugem kraju dolenske dežele — mesta tudi nečem povedati, ker bi bil morda tudi tedaj kdo razžaljen — doli „poskočila“.

Komentara tem besedam pač ni treba. Razložek med nami, nasprotniki moji — bodite uže pri „Slov. Nar.“ ali pa drugod — je ta, da se jaz v istini zanimam za to vprašanje, nekateri jako glasni gospodje pa le nekako zaradi lepšega — mandatu na ljubo. Jaz nisem nikdar v privatnih krogih nasprotoval železnici dolenski, nikdar železnic proglaševal kot uzroke propada kmetijstva, zraven pa se hvalil svojim volilcem, kakor bi uže v žepu imel dolensko železniško črto! Moj značaj ne pozna dvojezičnosti in zato sem odkrito povedal svojim rojakom, kako si predstavljam izvršitev domoljubne te zadeve. Ko bi oni imeli resnico, ki pravijo, da sem pisal članke o „Dolenjski železnici“ vsled hrepenenja po državno-zborskem mandatu, drugače, povsem drugače bi bil moral govoriti.

Varati bi bil moral volilce s trditvami, da sem povsodi našel največjo pripravljenost gledé dolenske železnice, da se bode uže prihodnjo pomlad začela zidati zgolj na državne troške — a tega nisem storil, ker resnica ni bila taka!

In vendar piše „Slov. Narod“, da sem izdal koristi dežele, da trdim, Kranjska naj sama zida dolensko železnico in da sem se dosmrtno osmešil

„Ne bil bi v stani. Ali bi ga prijel krč, ali pa bi jel divjati.“

„Ali res ni mogoče ozdraviti ubožca?“

Zdravnika je jel Ewald sam zanimati. Zamislil se, in pravi na to:

„Dragi moj, ne motim se, da ti je s tem bolniku in njegovi blaznosti več znanega kakor pa meni. Mogoče da ga rešim, če mi vse poveš, kar veš o njem.“

„Iz srca rad, le če mu pomagati more!“ Vrnila sva se v sobo, kjer sem zdravniku vse povedal, kar sem vedel. Živo mi je zopet vse pred oči stopilo.

Zdravnik me je zvesto poslušal. Ko sem skončal, zmajal je z glavo, rekóč:

„Če bi bila kaka pomoč mogoča, hotel bi jo poskušati le na podlagi tega skrivnostnega dogodka. Tukaj se mi pa zdi, da bi bilo zdravje le tedaj mogoče, ko bi imel Letovo valovje na razpolaganje, iz katerih bi se Evaldu napiti dal, da bi si z z njimi splaknil preteklost iz spomina, ter bi mu zdrav in jasen razum le za bodočnost povrniti za-

s svojimi nasveti. Lahkega srca prepuščam sedaj sodbo o tem, kedo se je osmešil, narodu svojemu!

Na Dunaji, 23. aprila 1885.

Prof. Fr. Šuklje.

Ruska politika v Osrednji Aziji.

Staro merkantilno pravilo o naravni harmoniji gospodarstvenih interesov vseh držav izgubilo je po zgodovini slednjih dveh stoletij vso veljavo. Sicer so se vse vojske pričele v interesu avstrijskega ravnotežja, v istini pa je bil njihov namen vselej gospodarstvenega značaja. Uže Gustava Adolfa pohod v Nemčiji bil je boj za trgovino v izhodnjem morji. Ravno tako so nameravali poznejše vojske Švedije in agresivne tendencije Rusije namerjane na osvojitve trgovine v izhodnem morji. Angleška pridobila si je vsled uspehov v vojskah 1756 do 1763 gospodarstvo v trgovini, vrhunec tega gospodstva pa je Anglija dosegla še le med napoleonskimi vojskami.

Rusija pričela je uže celo vrsto hudih vojsk za svojo gorko željo — osvojiti si Carigrad. Vse obile žrtve pa ni prinašala zaradi tega, da bi samo v Carigradu sprehajali se ruski vojaki, marveč nje namen je bil, odpreti si še druga vrata, skozi katera bi mogla neovirano hoditi nje trgovinska in vojaška mornarica, kajti uže Katarina Velika je spoznala, da je vsako leto štiri mesece z ledom zaprto Baltiško morje, Izhodno morje, premalo, da bi se mogla Rusija povzdigniti.

Rusija je pred šestimi leti slednjo vojsko, če ne ravno iz istega, vendar vsaj jednakega namena pričela, da bi namreč napravila v evropski Turčiji katastrofo, katera bi bila imela velike posledice za Osrednjo Azijo ter bi bila močno omajala angleški vpliv v Osrednji Aziji. Rusija se Angliji tudi zdaj ni nasproti postavila na afganski meji iz tega namena, da bi tu zahtevala záse dolino pri Pendžu. Ruske misli sezajo mnogo dalje, ter bodeštudi novo, ali če se zdaj sklene mir, vjevala prihodnjo gospodarstveno vojsko.

Rusija v svojem razširjenji hrepeni po prostem morji. Rusija je opustila posebno misel, da bi si osvojila Sredozemsko morje. Rusija postala je svetovna država — torej se jej spodobi tudi svetovno morje — to je vzrok najnovejše in poznejših vojsk med Anglijo in Rusijo, in vse drugo so le posrantske reči. Rusija postala je velika gospodarstvena država, in če ne pride kmalu v dotiko z ojtrestjim znakom Atlantov, potem bi se mogla primerjati s stoječo reko, katera nima odtoka in katere mrno stanje bi pomenilo notranji pričetek gunjilobe. (Konec prih.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Narodni Listy“ poročajo, da se je začetkom nameravalo, državni zbor sklicati h kratkemu

mogel. Vender pa hočem s previdnostjo poskusiti iz novega pričeti.“

Odhajajočemu mi zdravnik obljubi, tu pa tam kako poročilo o Evaldu.

Čez nekaj tednov dobil sem od omenjenega zdravnika pismo; pisal mi je da so pri Evaldu vsi poskusi zastonj. Kedar sem se le količkaj preteklosti dotaknil, vselej jel je divjati in pa krč ga je prijel, ki ga je včeraj tudi rešil trpljenja za vedno. „Privoščiva mu mir, katerega je tako pogrešal in pa pogled v skrivnosti, raz katerih je po neumnosti hotel prezgodaj zagrinjalo raztrgati; mi dva pa veseliva se krasnega življenja, dokler je božja volja in ne želiva si tukaj uže gledati tistega, kar nam je Bog z zagrinjalom bodočnosti pokril.“

Nisem se mogel zdržati, da bi mi ne bila solza kanila na pismo. „Naj ti večna milost odpusti, kar si grešil in v nebeški luči zdaj spoznavaj, kar je bilo tukaj tvojemu očesu nejasnega.“

Po „T. T.“ prevél B.-k.

zasedanju v poletju, a zdaj da se je ta misel opustila, ker so bili odločilni krogi izmed desnice proti temu, torej se je določilo, da se državni zbor skliče meseca oktobra. „Politik“ poroča, da namerava nekaj dozdanjih članov središča pristopiti Hohenwartovemu klubu.

V ogerski poslanski zbornici prišla je minuli petek zopet v razpravo predloga o gradnji železnice od Doboja čez Dólenjo Tuzlo v Simin-Han. Poročevalec Hegedüs je priporočal predlogo iz gospodarstvenih in prometnih razlogov. Po daljši debati, katere se je opetovano udeleževal ministerski predsednik Tisza, vsprejela se je predloga v generalni in specialni debati z velika večino.

Tuje dežele.

Nekov angleško list poroča, da se v slednjem času vršijo med Francijo in Rusijo dogovaranja, da bi obe državi skupno pritisnili na Anglijo, da bi morala potem v zadregi ugoditi vsem zahtevam, katere bi stavila jedna ali druga država; češ, tako doseglo bi se za obe državi lahko ugodno sporazumljenje.

Razmere med Francijo in Kitajsko se polagoma obračajo no bolje. Brière brzojavlja, da so kitajski komisarji na poti v Hanoi. Kitajske čete v Keju potegnile so se nazaj v Bacleh. Nikjer ni bilo ovir.

Po poročilih iz Petrograda se tam v dobro poučenih krogih položaj gledé afganskega vprašanja ne smatra tako resnim, kakor ga slikajo angleški listi. Res da slednja poročila Lumsdenova niso posebno pomirljivo se glasila; v ruskih odločilnih krogih da baje še vedno prevladuje nadeja, da bo možno doseči v tej zadevi sporazumljenje. Gledé rešitve mejnega vprašanja se misli, da bi se mogla doseči na ta način, da se Penžde pusti pri Turkestanu in Zulfikar pri Afganistanu.

Iz Carigrada poroča se o „Pol. Corr.“ iz turskega vira o delovanju bolgarskih odborov, kateri delujejo na to, da se organizuje agitacija v Macedoniji in v mejnih krajih. Ti odbori baje najemajo ljudi, kateri bodo pozneje v tolpah napali macedonsko ozemlje, ter provzročili upore. Med tem pa hodijo po Macedoniji agentje ter ščujejo prebivalstvo proti oblastvom. Ti agentje skušajo si kot trgovski potovalci po Macedoniji pridobiti popolno poznanje dežele, da bi potem mogli biti tolpam voditelji. Nekateri agentje se celó za nekaj časa naselijo v macedonskih vaseh ter se tu navidezno bavijo s svojim obrtom. Časih podado se čez mejo, da poročajo o svojih uspehih. Otomanska oblastva opazujejo gibanja teh ljudi ter ukrepajo potrebne naredbe, da se invazija teh tolp prepreči.

Ministerska kriza v Grški se je poravnala. Delyannis sprejel je ponudbo, da sestavi nov kabinet.

Angleški listi poročajo iz Paname, da se je zopet vršil boj. Vstaši pretili so napasti ameriška posestva, a oddelek unijskih čet napal je vstaše. Vstašev je jeden mož pal, trije so bili ranjeni. General Aizpurn in drugi vstaški vodje so ujeti. Francoski konzul protestoval je proti postopanju ameriškega poveljnika.

Razne vesti.

Novošegna krepila.

Pariške dame našle so zopet novo sredstvo, s katerim si krepijo onemogle, oslabele, otrpnele, svoje živce. Pijejo namreč kri ter se kopeljejo v njej. Cele vrste voz vstavljajo se vsako jutro pred mesnicami v Rue de Flandres. Bolje je čakati nego priti prepozno, kajti kri se mora piti, ko se še kadi, drugače izpuhti polovica njene moči. In iz stranskih prostorov začujejo se težki udarci mesarskih hlapcev, morda smrtne grgranje, če niso dobro zadeli in je treba udariti še drugič, potem se nenadoma odpró vrata. Radovedni pogledi ozirajo se na curke, kateri vro iz prerezanega vratu živali in vsa s krvjo oškropljena, pol naga roka podaja skledico rudeče, kadeče se pijače. Majhen strah morda spreleti še bolj nežne dame, toda vse naglo iz-

pijejo v hitrem požirku skledico do slednje kapljice; izvleče se tanka žepna rutica, dama obriše si z usten rudeče ostanke, privzdigne si nekoliko obleko, da je neomadeži krvi, potem skoči v voz ter se odpelje v Boulevard Maiesherbes, da se tam deset minut telesno vadi, se vé da pod nadzorstvom doktorja, kateri dobro umeje, krepiti živce. To je gotovo novošegno krepilo, a našli so še boljše. Ni dosti, samo piti penečo se kri, pomočiti se mora vanjo vse telo, da vsaka njegova luknica mora srkati krepilno tekočino. Kopelj je nekoliko draga, kri od jednega vola ne zadostuje za jedno kopelj, a ta kopelj je baje zeló dobra, da se teló okrepi, da se odpravi utrujenost, kadar je nežna dama preplesala skozi ves teden vse noči. To je gotovo dobro sredstvo! Saj se mora vendar vzbuditi groza, kadar se potopi telo v to rudečo kopelj in kadar se izleze iz nje, ko visijo rudeče kaplje po njem. Če pač to ne more živcev rešiti onemoglosti, potem bo pač težko najti boljšega sredstva.

(Zdravniški honorar.) Pred ne dolgim šel je v pokoj na Dunaji vseučilišni profesor medicine. Temu sinu Eskulapovemu bilo se je v njegovem življenju nekaj pripetilo, česar ne bo nikedar pozabil. Bil je namreč v nekem jako obiskovanem kopališči. Tja prišli sta tudi neka nemška velika vojvodinja in njena hči krepčat se. Hoteli sta imeti dobrega zdravnika, in ker je bil vseučilišni profesor N. na posebno dobrem glasu, priporočili so njega visokima gospema. Profesor N. obiskal ji je nekolikokrat in ko sta se mati in hči čez štiri tedne zopet odpeljali, poslala mu je prva 500 gld., zadnja pa 400 gld. Profesor pa je gotovo večjega plačila pričakoval, kajti honorar, ki mu ga je bila poslala princesinja, poslal je nazaj z opomnjo, da se ta honorar nikakor ne vjema s tem, kar on navadno dobiva za svoje obiske. Princesinja pa ni prišla vsled tega nikakor v zadrego. Podá se temveč k ondotnemu županu in mu reče: „Vi boste morda vedeli, da svi jaz in moja mati nekolikokrat profesorja N. poklicali k sebi ter se z njim kot zdravnikom posvetovali. Radi bi dali možu primeren honorar, a ker nama niso znane tukajšnje navade, prosim vas, da vi določite, koliko naj mu davi“. Župan odgovori: „Jaz mislim, da je več kot dosti, ako mu plačati 500 goldinarjev.“ „Če je temu takó“, reče princesinja, „potem je mož uže plačan, kajti 500 gold. je uže od moje matere prejel. A ker sem se bila tudi jaz namenila poslati mu svoto 400 gld. mislé, da še ni zadosti dobil, izročam to svoto sedaj vam, da jo porabite in razdelite med tukajšnje reveže.“ Na to se smehljuje poslovi in odide. — Zdravnik N. pa od tistega časa baje nikdar več ni prišel na to misel, da bi bil kak honorar nazaj poslal. Od tistega časa bil je tega prepričanja, da je boljše „držati ga“, nego „loviti ga.“

Domače stvari.

(Nj. veličanstvo cesar) odpotuje v četrtek, dné 30. t. m., zvečer v Budimpešto, da bode prisoten pri otvorenji deželne razstave. Tudi cesarjevi in cesaričina podasta se isti dan popoludné iz istega razloga v Budimpešto.

(Odlikovanje.) Nj. veličanstvo cesar je namestniškemu svetovalcu in načelniku računskega oddelka v Trstu, g. vitezu Luschinu, izvolil v priznanje mnogoletnega, zvestega in uspešnega delovanja podariti red železne krone tretje vrste.

(Cesarjev dar.) Nj. veličanstvo cesar blagovolil je kmetom Franu Kustrinu, Blažu Rinku, Andreju Tavšu in Marjeti Mažgon na Primorskem, kateri so dné 13. septembra m. l. pogoreli, podariti podpore 200 gld.

(Nova krajevna železnica.) C. kr. trgovinsko ministerstvo je graščaku vitezu Savinscheggu v Metliki dalo za tehnične priprave za krajevno železnico od Rudolfovega do hrvatske meje s stransko progo v Kočevje dovoljenje za dobo šestih mesecev.

(Mestni odbor ljubljanski) ima jutri, dné 28. t. m., ob 6. uri zvečer redno javno sejo.

(Novoimenovani policijski komisar) g. Ivan Kavčnik nastopil je v soboto svoje mesto.

(Trgovinska in obrtna zbornica) se je v soboto konstituirala. Predsednikom bil je izvoljen g. Josip Kušar, podpredsednikom pa g. Jan. Nep. Horak.

(Doktorjem juris) promoviran bil je minoli teden na graškem vseučilišči g. J. Jan, koncipist pri finančni prokuraturi v Ljubljani.

(Kdo mu je kos?) Kakor potapljaóci se bilke, tako poprime se najstareji naš dnevnik vsake še tako malenkostne prilike, ki se mu ponudi, da napada kako neljubo mu osebo. Tako se je pod gorenjim naslovom spravil v sobotni svoji številki zopet na prof. Šukljeja pripovedujó, da je jeden izmed poslancev naših, ki so bili te dni v zadevi dolenske železnice na Dunaji, opomnil grofu Taaffeju, kaj je pred nedolгим v našem listu prof. Šuklje o dolenski železnici pisal, na kar je g. minister neki ves osupnjen odvrnil, da on s prof. Šukljejem „nikdar nobene besedice“ ni govoril o dolenski železnici. Zdaj, tako misli omenjeni dnevnik v svoji vročekrvnosti, je prof. Šuklje za večno uničen! Da-si se nam je od zeló verodostojne in merodajne strani zatrjevalo, da stvar povsem ni takó, kakor jo pojasnuje čestitljivi „Narod“, vendar nečemo v to polagati nikake važnosti. Kajti, če je temu takó, kakor trdi med veseljem in poskakovanjem najstarejši dnevnik, ne pričá to družega, nego da je dotični poslanec, ki se mu je potrebno zdelo pri ministerskem predsedniku to stvar na dnevni red spraviti, dotična naša članka zeló slabo bral. Kajti prof. Šuklje nikjer ne trdi, da bi bil grof Taaffe delal mu kake obljube ali da bi mu sploh bil črhnil kako besedico o tej zadevi, in nam se celó verójetno zdi, da je g. ministerski predsednik osupnjen bil, ako se mu je trdilo, da je prof. Šuklje o njem to pisal, kar je v istini pisal le o trgovinskem ministru in kar se, — omenjamo le mimogredé — ne razločuje ne v pičici od tega, kar so, kakor pripovedujejo „Novice“, poslanci pri tem ministru zvedeli o tej zadevi. Vse, kar „Narod“ piše o „smrtno ranjenem“ in o „moralicnem brezduhu“, je tedaj zeló malo na mestu. Sploh se nam zdi, da bi bilo bolje, ko bi se cela ta stvar ne bila obešala na veliki zvon, in sicer uže zaradi tega ne, ker ne pričá o Bog vé kaki taktosti dotičnega gosp. poslanca. Še neprijetneje pa dirne ta stvar človeka zaradi tega, ker je namen dotičnega gospoda takó zeló zeló prozoren. Man kennt die Absicht . . . !

(Roparski napad.) Iz novomeškega okraja se nam piše: Dné 12. t. m. na večér šel je mlinar Anton Duler iz Mirne, ki je imel v Zabrdji nekaj opraviti, proti svojemu domu. Nekako sredi pota dohitita ga dva možka, od katerih jeden je bil našemarjen. Ta vdari ga, ne da bi bil kako besedico znil, takoj s polenom po glavi, tako da se je na tla zgrudil. Na to vržeta mu njegovo suktnjo, katero je imel le ogrnjeno, čez glavo in ga še dalje pretepata. Duler trdi, da sta mu tudi listnico z denarjem v znesku 27 gld. vzela. Zločin doprinesla sta, kakor se je poizvedlo, Anton J. in Vincenc K. iz Zabrdja. Ta dva priznata, da sta Dulerja pretepla, vendar odločno tajita, da bi ga bila oropala.

(Utonila.) Iz logaškega okraja poroča se nam: Dné 21. t. m. dobili so blizo Babinega Polja Jero Ožbalt iz Bukovce mrtvo ob cesti v jarku, v katerem je bilo čisto malo vodé. Mož ponesrečene pripoveduje, da se je njegova žena tistega dné nekoliko pijana podala v Stari trg. Kakor se je pozvedelo, je tudi tukaj po več krajih žganje pila. Ko se je domov vračala, zvrnila se je vsled pijanosti s ceste v imenovani jarek in je pala takó nesrečno, da je v tej mali vodi, kar jo je bilo notri, utonila.

(Zasluzeno odlikovanje.) „Edinost“ poroča: V četrtek se je v Doliui zbralo mnogo častite duhovščine iz Trsta, okolice, Istre in Goriškega, in tudi mnogo posvetne gospóde, da čestita v. č. gosp. kanoniku-dekanu Juriju Janu za njegov imendan. — Popoludne počastila sta ga tudi milostljivi gospod škof dr. Glavina in visokočestiti gosp. prošt dr. Šust s svojim obiskom, ter se pomudila par ur med društvom. Uljudnost mil. gospoda škofa je uže obče poznana; ali v. č. g. kanonik Jan tudi zasluži tako odlikovanje.

(Požarna kronika.) O večjem požaru poroča se nam iz postojnskega okraja. Dné 22. t. m. okolo tretje ure zjutraj začelo je namreč goret pri posestniku Tomažu Urbančiču v Veliki Pristavi. Zgorelo je pohištvo njemu in še dvema njegovima sosedoma. Škodo cenijo na 2850 gld. Žena Urbančičeva opekla si je hudó levo roko. Obče se misli, da so po neprevidnosti zanetili iz novačenja vračajoči se fantini.

